

PhDr. Iva Mojžišová, dr. h. c.

*** 4. dubna 1939 v Bratislavě**

Pochází z Bratislavy (1939) z rodiny slovenského lékaře a česko-ruské historičky lékařství. V rodném městě, z něž se nikdy na delší dobu nevzdálila, vystudovala dějiny umění a historii na Komenského univerzitě. Studium dokončila roku 1961, právě tehdy, kdy doc. PhDr. Alžbětu Güntherovou, vedoucí katedry, z ideologických důvodů propustili z univerzity.

Touha mladé absolventky učit nebo pokračovat v univerzitní dráze se nesplnila z trochu podobných důvodů. Odmítla se zúčastnit promoce bez akademické hodnosti; netušila, že tato tvrdohlavost jí vydrží do sedmdesáti let, kdy se rozhodla doktorát přece jen získat.

První vážnější setkání Mojžišové s uměním vedlo přes scénografii, tanec (Bauhaus), euroamerickou a československou modernu a avantgardu (Škola uměleckých řemesel v Bratislavě). Později pracovala ve Slovenské akademii věd.

Když se však v důsledku sovětské okupace situace změnila, našla východisko v práci na heslech pro akademickou encyklopedii a výzkumu nově objevených návrhů starých divadelních dekorací v Dolním Kubíně.

S příchodem demokracie se pokusila vrátit k opuštěným tématům, dále psala články, eseje, knížky a připravovala výstavy. Ani dlouholetá těžká nemoc ji nepřinutila vzdát se své práce a ustavičně dokazovat, že „změny a tlaky světa je možné zvládnout beze změny postoje a víry v hodnoty“.

Byla odměněna řadou cen, k těm nejvýznamnějším patří hodnost Doctor honoris causa (2009), udělaná Vysokou školou výtvarných umění v Bratislavě, Cena Dominika Tatarky (2011) a Cena Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97 (2011).

Výběrová bibliografie

- MOJŽIŠOVÁ, Iva – (a MOJŽIŠ, Juraj): Anton Krajčovič. Bratislava : Pallas, 1975.
- KNIESOVÁ, Mária – MOJŽIŠOVÁ, Iva – ZÁVADOVÁ, Katarína: Čaplovičova knižnica. Návrhy divadelných dekorácií a grafika. Martin : Osveta, 1989.
- MACEK, Václav – MOJŽIŠOVÁ, Iva – ŠKVARNA, Dušan: Irena Blühová. (Ed.: Iva Mojžišová). Martin : Osveta, 1991.
- Giacomettiho oko. Bratislava : Artforum, 1994.
- MOJŽIŠOVÁ, Iva – POLÁČKOVÁ, Dagmar: Slovenská divadelná scénografia. Slovak Theatre Design. 1920-2000. Bratislava : Slovenská národná galéria, Divadelný ústav, 2004.
- Giacomettiho smiech? (Ed.: Milan Hamada). Bratislava : Vysoká škola výtvarných umení, 2009.
- Scénická tvorba Bauhausu. In: Acta scaenographica, 1964, roč. 4, č.10, s. 185-192.
- A Slovak Contribution to Avant-garde Movements. In: Actes du XXII. Congrès international de l'histoire de l'art, Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 1969, roč. 2, s. 347-349.

- Dvě knihy o české scénografii. In: Dramatické umění, 1985, č. 2, s. 14-20.
- Moholy-Nagy in Brünn und Pressburg. In: Gassner, H. [Ed.]: Wechsel-Wirkungen. Ungarische Avantgarde in der Weimarer Republik. Marburg, 1986, s. 282-283.
- Die persönlichen Beziehungen zwischen den Angehörigen des Bauhauses und der Kunstgewerbeschule in Bratislava im Lichte neuentdeckter Dokumente. In: Wissenschaftliche Zeitschrift der Hochschule für Architektur und Bauwesen Weimar. Weimar, 1987, č. 4-6, s. 335-338.
- Divadelní dekoratéri v Bratislave medzi barokom a romantizmom. In: Ars, 1989, č. 2, s. 75-86.
- First Wave of Avant-garde. Bratislava 1930. In: Niedzidza Seminars VI. The Art of the 1920's in Poland, Bohemia, Slovakia and Hungary. Cracow 1989, vyšlo 1991, s. 47-51.
- Ernst Kállai and Bratislava. In: Ars, 1995, č. 2, s. 187-190.
- Avant-garde Repercussions and the School of Applied Arts in Bratislava, 1928-1939. In: Journal of Design History, 1992, roč. 5, č. 4, s. 273-279.
- Teige v slovenských časopisoch raných tridsiatych. In: Jarmark umění, 1994, č. 9, s. 22-23.
- Vladimír Popovič. Katalóg výstav. Spišská Nová Ves, Levoča, Košice, Banská Bystrica, Bratislava. 1990-1991.
- Danuvius 1968. Medzinárodné bienále mladých. Katalóg výstavy. Bratislava, 1968.